

MONITORING AGRARISCH NATUURBEHEER

ASTRID MANHOUDT
SCAN / BOERENNATUUR.NL

STICHTING COLLECTIEF AGRARISCH NATUURBEHEER

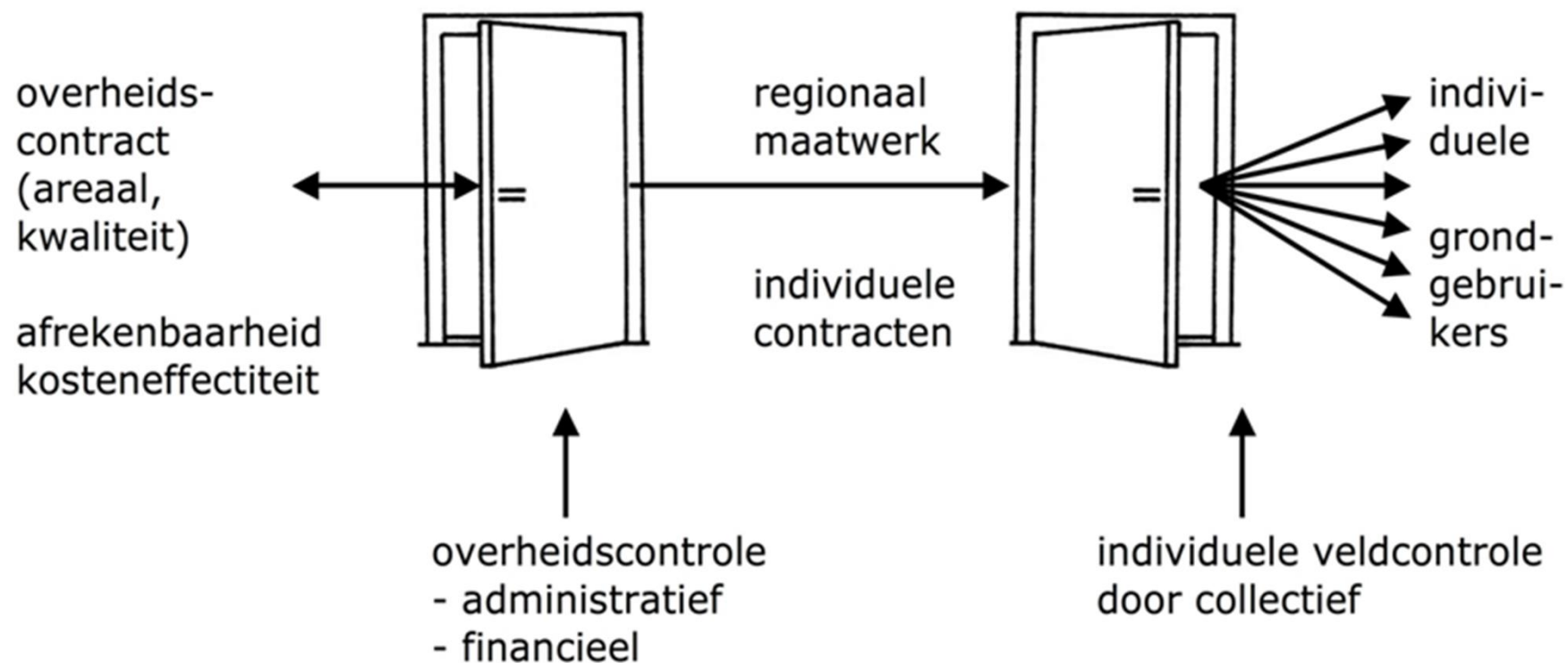
ONDERWERPEN PRESENTATIE

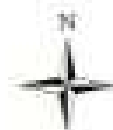
- ▶ Huidige stand van zaken ANLb vanaf 2016
- ▶ Beleid- en beheermonitoring
- ▶ Beheermonitoring
- ▶ Vervolgstappen voor de collectieven

HET ANLB VANAF 2016

NIEUWE ORGANISATIE COLLECTIEVEN

0 50 100 Kilometers

Stand van zaken 1-1-2016

URBEHEER

GECERTIFICEERDE UITVOERDER

STICHTING COLLECTIEF AGRARISCH NATUURBEHEER

STAND V. ZAKEN JANUARI 2016

- ▶ Jaarlijks beheer ingediend
- ▶ Start en/of voorbereiding:
 - ▶ Uitvoering beheer
 - ▶ beheermonitoring
 - ▶ controles
 - ▶ En vele andere zaken

HET BELANG VAN MONITORING

Monitoring is een tijdlang niet structureel opgepakt, maar is van groot belang voor:

- ▶ 'lerend beheren'
- ▶ zicht op de kosteneffectiviteit (is het geld goed besteed?)
- ▶ communicatie naar de eigen achterban en naar het bredere publiek

Bovendien: nieuwe doelsoorten benoemd

KNIP BELEID EN BEHEERMONITORING

Beleidsmonitoring:

- ▶ Hoe is de ontwikkeling in aantal en verspreiding van de doelsoorten in gebieden met ANLb?
- ▶ Wat is het verschil in ontwikkeling van aantal en verspreiding van de doelsoorten tussen gebieden met en zonder ANLb?

Beheermonitoring:

- ▶ Sturing op beheer

GEMAAKTE KEUZES BELEIDSMONITORING

- ▶ Voor broedvogels zijn bestaande meetnetten voldoende voor een landelijk beeld, voor andere soorten niet
- ▶ Voor een provinciaal beeld moeten er vrijwel overal flink wat meetpunten (en dus euro's) bij, ook voor vogels
- ▶ Meeste provincies kiezen voor een landelijk beeld, slechts enkele willen ook een provinciaal beeld
- ▶ Geen extra inspanningen voor zoogdieren en vlinders

BEHEERMONITORING

SCAN heeft drie protocollen gemaakt:

- weidevogels
 - akkervogels
 - overige soorten (droge en natte dooradering)
- Elk protocol is opgesteld samen met een breed samengestelde werkgroep van experts

PRINCIPES BEHEERMONITORING

- ▶ Monitoring is niet vrijblijvend
- ▶ Vooral bedoeld om beheer zo nodig bij te stellen, zowel tijdens het seizoen als van jaar op jaar
- ▶ Niet bij soorten alleen, ook kijken naar kwaliteit biotoop
- ▶ Niet de illusie dat we hiermee de discussie over effectiviteit beëindigen, wel stappen voorwaarts maken ten opzichte van verleden

PRINCIPES (2)

- ▶ Liever selectief en goed monitoren dan overal en hap-snap
- ▶ Als 'eigen' methode: kan goed werken, mits consequent toegepast
- ▶ Niet alle vragen met monitoring oplosbaar. Specifiek effectonderzoek uit landelijk fonds (actie SCAN).

BEHEERMONITORING WEIDEVOGELS

Drie onderdelen:

- ▶ 'quick scan' in vroege voorjaar
- ▶ alarmtellingen (effectiviteit)
- ▶ registratie graslandkwaliteit voor weidevogels (kruidenrijkdom)

Legselregistratie geen onderdeel monitoring.

BEHEERMONITORING AKKERVOGEL

Vijf onderdelen:

- ▶ 'quick scan' vroeg in 't jaar
- ▶ kwaliteitsschouw
- ▶ benutten gegevens beleidsmonitoring
- ▶ registratie aanpalend grondgebruik

Eventueel: gestandaardiseerde tellingen met vaste transecten

BEHEERMONTITORING OVERIGE SOORTEN

Vier onderdelen:

- ▶ kwaliteitsschouw, uitgewerkt met checklists houtopstanden, poelen en sloten
- ▶ registratie aanpalend grondgebruik
- ▶ benutten gegevens beleidsmonitoring
- ▶ selectieve tellingen (NEM-methode):
 - ▶ houtopstanden: broedvogels en event. amfibieën
 - ▶ poelen: amfibieën
 - ▶ sloten: vissen en eventueel amfibieën

Gelaagdheid	Van de boom-, strui • zijn alldrie de l: • zijn 2 lagen aanw • is 1 laag aanwezig
Aantal inheemse soorten bomen en struiken per 100 m	• 1 • 2-5 • 6-10 • > 10
Er zijn oude solitaire bomen (> 50 jaar) aanwezig	• ja • nee
Aanwezigheid besdragende struiken	• ja • nee
Er is dood hout aanwezig	• ja, functioneel • ja, niet functioneel • nee
De beplanting is inheems / streekeigen	• ja • nee
Ontwikkeling en samenstelling kruidlaag	• geen kruidlaag az • overwegend gras • kruidlaag < 10 so • kruidlaag > 10 so
Aanwezigheid ongewenste soorten (bijv. ratelpopulier, Amerikaanse vogelkers)	• geen ongewenste • ongewenste soor • ongewenste soor
Staat van onderhoud	• uitstekend • redelijk

HOE VERDER IN DE STREEK?

- ▶ Grote verschillen in uitgangssituatie: sommige gebieden doen 't al vrijwel zo, andere moeten nog grote stappen maken. Fasering mogelijk van maximaal drie jaar.
- ▶ Voldoende capaciteit voorhanden? Monitoren vergt andere kwaliteiten dan nesten beschermen of wilgen knotten.
- ▶ Vissen beleids- en beheermonitoring in dezelfde vrijwilligersvijver?

VERVOLGSTAPPEN

- ▶ Uitwerken beheermonitoring per collectief mét vrijwilligersgroepen en soortbeschermingsorganisaties
- ▶ Opleiding van vrijwilligers organiseren
- ▶ Koppeling leggen met beleidsmonitoring
- ▶ Data uitwisseling stimuleren
- ▶ Kennis ontwikkeling stimuleren met o.a. Deskundigenteam Cultuurlandschap, Kennisnetwerk ANLb

► Vragen?

